

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Робоча програма навчальної дисципліни

Глобалізація та міжнародна інтеграція

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 “Міжнародні відносини”
(шифр і назва)

спеціальність 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії”
(шифр і назва)

освітня програма ”Міжнародна інформаційна безпека
(шифр і назва)

спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид дисципліни За вибором
(обов’язкова / за вибором)

факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“28” ____ 08 ____ 2020 року, протокол № _1_

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Ганна КЛІПКОВА, кандидат політичних наук,
старший викладач кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “_26_”_08_2020 року № _1_

Завідувачка кафедри

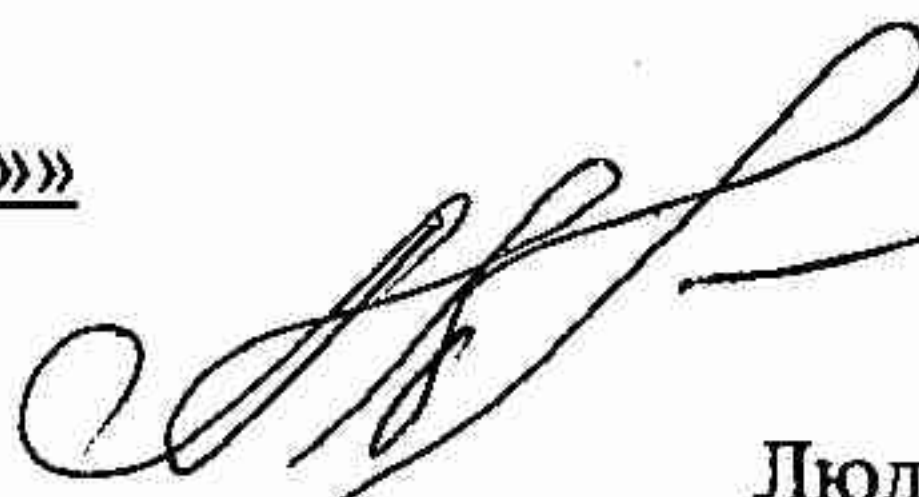
(підпис)

Людмила НОВІКОВА

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Міжнародна інформаційна безпека»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародна інформаційна безпека»»

(підпис)

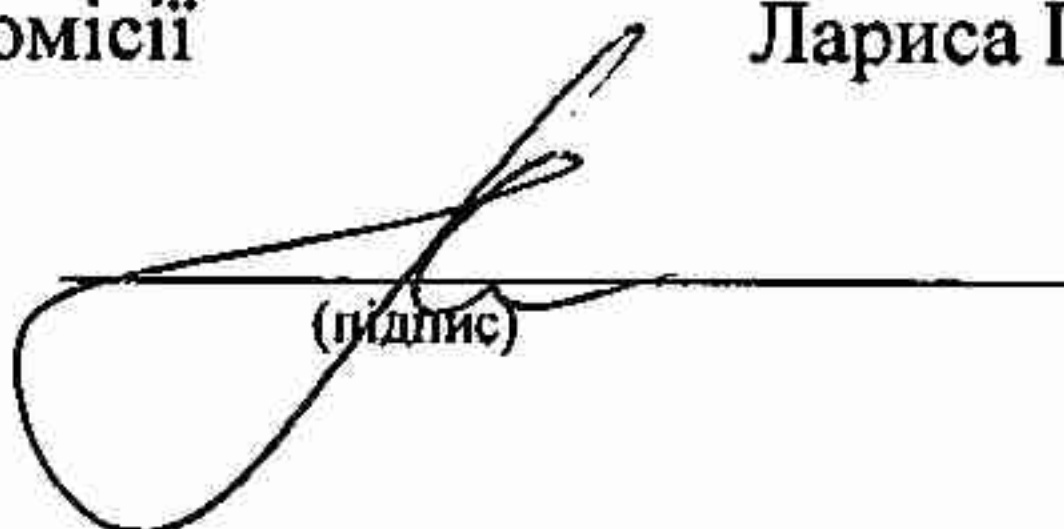
Людмила НОВІКОВА
(ім'я та прізвище)

науково -
Програму погоджено методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “28”_08_2020 року № _1_

науково -
Голова методичної комісії

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни за вибором «Глобалізація та міжнародна інтеграція» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки **магістра** зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітня програма «Міжнародна інформаційна безпека».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: розширення теоретико-методологічної і професійної підготовки здобувачів, які повинні визначати особливості, напрямки і параметри розвитку інтеграційних процесів у контексті глобалізації, засвоїти досвід формування та реалізації загальної стратегії розвитку світової політики.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

Формування загальних компетентностей:

ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- формування наступних фахових компетентностей:

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.

СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

СК11. Здатність аналізувати природу та джерела зовнішньої політики, еволюцію підходів до її формування та здійснення, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики.

СК12. Здатність аналізувати природу, динаміку, принципи європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК14. Здатність оцінювати зміст та основні напрями діяльності міжнародних організацій в сфері безпеки та сучасних стратегій забезпечення міжнародної інформаційної безпеки.

1.3. Кількість кредитів - 5

1.4. Загальна кількість годин - 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-й
Семестр	
2-й	-й
Лекції	
18	год.
семінарські заняття	
18	год.

Самостійна робота	
114 (у т.ч. інд. завдання)	год.
Індивідуальні завдання	
30 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні досягти таких результатів навчання:

РН1. Знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики

РН5. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН8. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав

РН9. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

РН10. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

РН18. Здійснювати діяльність у дипломатичній та інших суміжних сферах міжнародного співробітництва.

РН19. Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

РН20. Організовувати та вести професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Міжнародна інтеграція та глобалізація у світовій політиці: поняття, сутність та особливості.

1. Поняття міжнародної інтеграції.
2. Міжнародна інтеграція та її значення для суспільного прогресу.
3. Міжнародна інтеграція та регіоналізація.

Тема 2. Глобалізація як суспільне явище: поняття та сутність.

1. Поняття глобалізації. Причини, тенденції та напрямки глобалізації.
2. Держави та недержавні актори міжнародної системи в епоху глобалізації.
3. Уроки сучасної історії стосовно глобалізації.

Тема 3. Політична та економічна глобалізація.

1. Неолібералізм та глобалізація.
2. Політичний вимір глобалізації: від міжнародних організацій до світового уряду.
3. Проблеми глобального управління.
4. Світова економіка: фінансова та торгівельна інтеграція.

Тема 4. Глобалізація та антиглобалістський рух.

1. Антиглобалізм: історія виникнення.
2. Аргументи та ключові позиції антиглобалістів.
3. Течії антиглобалізму: правий та лівий підходи.

Тема 5. Міжнародне громадянське суспільство.

1. Феномен глобального громадянського суспільства.
2. Глобальні проблеми бідності та нерівності: перспективи світової інтеграції як інструменту суспільного прогресу.
3. Проблема захисту навколишнього середовища. Кліматична криза.
4. Пандемія Ковід як виклик для глобального громадянського суспільства.

Тема 6. Міжнародна економічна та військово - політична інтеграція.

1. Міжнародна торгівля та її регулювання.
2. Фінансовий вимір міжнародної інтеграції. Монетарна політика в сучасному світі.
3. Економічна інтеграція: форми та виміри.
4. Військово-політичні блоки.

Тема 7. Розвиток інтеграційних процесів у Європі.

1. Передумови формування інтеграційного процесу у післявоєнній Європі.
2. ЄС як приклад інтеграції в умовах глобалізації.
3. Регіональна та субрегіональна політика ЄС.
4. Кризові тенденції та виклики європейській спільноті.

Тема 8. Україна в системі міжнародних об'єднань.

1. Пострадянський досвід: СНД, ЗВТ, ГУАМ.
2. Європейська інтеграція України.
3. Військово-політичні інтеграційні перспективи України.

Тема 9. Криза міжнародної інтеграції у сучасному світі. Хвиля деглобалізації.

1. Ідеї «кінця історії», «зіткнення цивілізацій» та «реваншу історії» як три різних сценарії для інтеграційних процесів у світі.
2. Зростання кількості та інтенсивності конфліктів у сучасному світі.
3. Криза європейської інтеграції. Брекзит.
4. Політика Трампа. Деглобалізаційні тенденції у міжнародних відносинах.
5. Майбутнє світової інтеграції та глобалізації.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	прак.	інд.	с. р.		л	п	прак.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Міжнародна інтеграція та глобалізація у світовій політиці: поняття, сутність та особливості.	13	2	2			9						

Тема 2. Глобалізація як суспільне явище: поняття та сутність.	13	2	2			9						
Тема 3. Політична та економічна глобалізація.	13	2	2			9						
Тема 4. Глобалізація та антиглобалістський рух.	14	2	2			10						
Тема 5. Міжнародне громадянське суспільство.	13	2	2			9						
Тема 6. Міжнародна економічна та військово-політична інтеграція.	13	2	2			9						
Тема 7. Розвиток інтеграційних процесів у Європі.	13	2	2			9						
Тема 8. Україна в системі міжнародних об'єднань.	14	2	2			10						
Тема 9. Криза міжнародної інтеграції у сучасному світі. Хвиля деглобалізації.	14	2	2			10						
Курсова робота	30					30						
Усього годин	150	18	18			30	84					

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародна інтеграція та глобалізація у світовій політиці: поняття, сутність та особливості.	2
2	Глобалізація як суспільне явище: поняття та сутність.	2
3	Політична та економічна глобалізація.	2
4	Глобалізація та антиглобалістський рух.	2
5	Міжнародне громадянське суспільство.	2
6	Міжнародна економічна та військово-політична інтеграція.	2
7	Розвиток інтеграційних процесів у Європі.	2
8	Україна в системі міжнародних об'єднань.	2
9	Криза міжнародної інтеграції у сучасному світі. Хвиля деглобалізації.	2
	Разом	18

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1 Міжнародна інтеграція та глобалізація у світовій політиці: поняття, сутність та особливості Ознайомитися зі спеціальною літературою; підготувати доповідь або реферат	9	
2.	Тема 2. Глобалізація як суспільне явище: поняття та сутність Ознайомитися зі спеціальною літературою; підготувати доповідь або реферат	9	
3.	Тема 3. Політична та економічна глобалізація Ознайомитися зі спеціальною літературою; підготувати доповідь або реферат	9	
4.	Тема 4. Глобалізація та антиглобалістський рух. Ознайомитися зі спеціальною літературою; підготувати доповідь або реферат	10	
5.	Тема 5. Міжнародне громадянське суспільство Ознайомитися зі спеціальною літературою; підготувати доповідь або реферат	9	
6.	Тема 6. Міжнародна економічна та військово-політична інтеграція. Ознайомитися зі спеціальною літературою; підготувати доповідь або реферат	9	
7.	Тема 7 Розвиток інтеграційних процесів у Європі. Ознайомитися зі спеціальною літературою; підготувати доповідь або реферат	9	
8.	Тема 8. Україна в системі міжнародних об'єднань Ознайомитися зі спеціальною літературою; підготувати доповідь або реферат	10	
9.	Тема 9. Криза міжнародної інтеграції у сучасному світі. Хвиля деглобалізації Ознайомитися зі спеціальною літературою; підготувати доповідь або реферат	10	
	Курсова робота	30	
	Разом	114	

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено виконання і захист курсової роботи

Курсова робота – це самостійне наукове дослідження здобувача. Тема курсової роботи обирається із затвердженого переліку. В одній групі не може бути обрано однакових напрямів досліджень (якщо інше не погоджено з науковим керівником). При виборі теми доцільно орієнтуватись на інтереси здобувача, тематику виконаних раніше робіт та напрям майбутніх досліджень (у тому числі кваліфікаційної роботи магістра). Перед написанням заяви про вибір теми варто ознайомитись із наявними літературними джерелами та статистичною базою.

Структурними елементами курсової роботи є наступні:

1. Титульна сторінка.
2. Зміст.
3. Вступ.

4. Основна частина.
5. Висновки.
6. Список використаних джерел.
7. Додатки (якщо в них є потреба).

1. Обсяг курсової роботи повинен складати 30-35 сторінок машинописного тексту. Кількість джерел - не менш 20. Скорочення слів в тексті не припускається, за виключенням офіційно встановлених аббревіатур (США, МЗС, РФ тощо).

2. Робота виконується на стандартних аркушах білого паперу формату А-4 (розмір 210х297). Текст роботи виконується на одній сторінці листка.

3. Робота друкується в текстовому редакторі Microsoft Word, шрифтом Times New Roman № 14, через 1,5 інтервали, абзацний відступ дорівнює 1.25 см. Вирівнювання тексту по ширині. Текст без переносів.

4. Розмір полів: ліве - 3 см, верхнє та нижнє - 2 см, праве - 1 см.

5. Нумерація сторінок ставиться у верхньому правому куті. Титульний аркуш і план (зміст) не нумеруються але в загальну нумерацію входять. Відповідно, нумерація розпочинається із Вступу і його сторінка 3.

6. Текст вступу, кожного розділу, висновків друкуються з нової сторінки.

7. Посилання по тексту робиться в квадратних скобках, в яких перша цифра - це номер джерела у списку, а друга - номер сторінки. Наприклад: [11. 49].

Максимальний бал при написанні та захисті курсової роботи складає 20 балів.

Титульний аркуш повинен мати відомості, які подають у такій послідовності:

- назва міністерства і навчального закладу, кафедри;
- повна назва курсової роботи;
- прізвище, ім'я і по батькові автора;
- посада, науковий ступінь, прізвище, ім'я і по батькові наукового керівника;
- відмітка про допущення до захисту;
- підписи автора та керівника роботи;
- рік виконання курсової роботи;

Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків.

Вступ до курсової роботи має наступні складові:

- актуальність дослідження обраної теми курсової роботи;
- об'єкт і предмет дослідження;
- мета і завдання роботи;
- методи дослідження;
- коротка характеристика структури виконаного дослідження.

Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (наукової задачі) обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва, особливо на користь України. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне - сутність проблеми або наукового завдання.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага, оскільки предмет дослідження визначає тему курсової роботи, визначеної на титульному аркуші як її назва.

До основних методів дослідження належать: абстрагування, аналіз, синтез, індукція, дедукція, спостереження, узагальнення, порівняння, моделювання, формалізація, статистичні методи. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи тим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Основна частина курсової роботи повинна містити теоретичну та практичну складові. При її написанні рекомендується виділяти 3 розділи:

1. Перший розділ присвячується розкриттю сутності об'єкта дослідження, характеристиці основ організації управління ним. У ньому здійснюється аналіз літератури з проблеми дослідження; розкриття основних понять теми; аналіз, порівняння, співставлення існуючих поглядів різних науковців на досліджувану проблему.

2. Другий розділ присвячується аналізу сучасного стану об'єкта дослідження та фінансової практики. Він виконується на основі вивчення статистичних та звітних даних, публікацій в періодичних виданнях, даних, оприлюднених на офіційних сайтах органів державного управління, професійних учасників фінансового ринку, міжнародних організацій, в аналітичних оглядах тощо. Аналіз динаміки досліджуваних явищ має здійснюватися не більше як за 5 останніх років (якщо інше не погоджено з науковим керівником).

3. Третій розділ присвячується дослідженню виявлених у попередніх розділах проблем та можливих шляхів їх вирішення. Також може вивчатись зарубіжний досвід та перспективи використання іноземних напрацювань в українській практиці.

Висновки курсової роботи повинні випливати з проведеного дослідження і мати безпосередній зв'язок з його результатами. У висновках підводяться підсумки щодо всіх висвітлених у курсовій роботі питань. Вони мають відповідати меті та завданням дослідження, визначеним у вступі (показати, чи досягнуто мети, які завдання виконано повністю або частково, які ні і чому).

Курсова робота перевіряється викладачем, що визначає її актуальність, відповідність спеціальності, вказує на ступінь опрацювання нормативних та літературних джерел. Курсові роботи, які не відповідають вимогам, не містять актуальності, є не самостійними оцінюються негативно.

Орієнтовна тематика курсових робіт:

1. Економічна інтеграція: Євразійське економічне співтовариство, Митний Союз, Євразійський Союз.
2. ГУ(У)АМ: етапи та ефективність роботи
3. Військово-політична інтеграція в Латинській Америці (Пакт Ріо).
4. Інтеграційні об'єднання країн Латинської Америки:
 - Андський пакт.
 - Південно-американський спільний ринок (Меркосур). - КАРІКОМ.
 - Група Ріо.
 - Північноамериканська зона вільної торгівлі (НАФТА)
5. Регіональні інтеграційні процеси в Африці:
 - ЕКОВАС,
 - САКУ,
 - ВАС та інші.
 - Організація Африканської Єдності (ОАЄ): історія створення та діяльність.
6. Трансформація ОАЄ в Африканський Союз
7. Міжнародний економічний порядок.
8. Неолібералізм та глобалізація.
9. Глобальні економічні організації та їх роль в сучасному світі: ГААТ/СОТ.МБРР. МВФ. ОСЕР.
10. Глобальна інформаційна економіка
11. Проблема бідності та багатства в умовах глобалізації.
12. Глобалізація та використання ресурсів.
13. Характеристика міграційних процесів в умовах глобалізації.
14. Міжнародний тероризм в умовах глобалізації
15. Антиглобалізм: сутність, напрямки, форми.
16. Альтерглобалізм: сутність та прояви.

7. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Глобалізація та міжнародна інтеграція» застосовуються наступні методи контролю: усний та письмовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування на лекціях, у формі виступів здобувачів при обговоренні питань на практичних заняттях, тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової залікової оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей.

В якості засобів діагностики застосовується тестовий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, поточного контролю. Сума балів, які здобувач **денної** форми навчання може набрати за поточним контролем з урахуванням курсової роботи дорівнює 60.

Оцінка успішності здобувача з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих тем.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни «Глобалізація та міжнародна інтеграція».

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума поточних оцінок та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів поточних і підсумкового семестрового контролю складає 100.

При вивченні дисципліни застосовуються поточний та підсумковий семестровий форми контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях, у формі виступів здобувачів з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях, тестів.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача. Він проводиться у письмовій формі у вигляді семестрового екзамену (за чотирирівневою шкалою оцінювання). Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який вноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів.

Семестровий підсумковий контроль проводиться у формі екзамену, що полягає в оцінці засвоєння здобувачами знань на підставі виконання ними певних видів робіт на практичних заняттях.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи здобувачів на практичних заняттях:

Кількість балів	Критерії оцінювання
-----------------	---------------------

36-40	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-35	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, виконання завдань до кожного семінарського заняття, активна робота на практичних заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених та практичних занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять. епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на практичних заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.

0-5	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та практичних занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.
------------	--

Схема нарахування балів за курсову роботу

Кількість балів	Критерії оцінювання
16-20	зміст курсової роботи відповідає темі і розкриває її повною мірою, структура роботи та її оформлення повністю відповідають встановленим вимогам;
11-15	зміст курсової роботи відповідає темі і розкриває її значною мірою, структура роботи та її оформлення відповідають встановленим вимогам;
6-10	зміст курсової роботи відповідає темі, але розкриває її частково, структура роботи та її оформлення значною мірою відповідають встановленим вимогам;
0-5	зміст курсової роботи не відповідає темі і не розкриває її сутності, структура роботи та її оформлення не відповідають встановленим вимогам.

Здобувачі, знання яких оцінені мінімально необхідною для складання екзамену кількістю балів, не мають право на виконання додаткових завдань для підвищення отриманої кількості балів.

Здобувачі, які були відсутні на лекції чи практичному занятті, або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою.

Для відпрацювання здобувач зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Оцінювання знань та умінь здобувачів при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Здобувач цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
29-34	Здобувач достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
18-28	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.

10-17	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-9	Здобувач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційного завдання – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

Теоретичне питання – 20 балів

Діагностичне питання – 10 балів;

Творче питання – 10 балів

За бажанням (та за згодою викладача) здобувач має можливість обрати тестову форму екзаменаційного завдання (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі.

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Глобалізація та міжнародна інтеграція», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/>

8. Схема нарахування балів

Поточне тестування та самостійна робота									Індивідуальне завдання	Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	20	40	100
4	4	4	4	4	5	5	5	5			

T1, T2 ... T8 – теми розділів

Здобувач допускається до підсумкового семестрового контролю, якщо за результатами поточного контролю та виконання самостійної роботи він набрав не менше 30 балів.

Шкала оцінювання

	Оцінка
--	--------

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	для чотирирічної шкали оцінювання	для дворічної шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Байков А.А. — Сравнительная интеграция. Практика и модели интеграции в зарубежной Европе и Тихоокеанской Азии - Издательство "Аспект Пресс" - 2012 - ISBN: 978-5-7567-0644-4 - Текст электронный // ЭБС Лань - URL: <https://e.lanbook.com/book/68662>
2. Ковлер А.И. — Европейская интеграция: федералистский проект (историко-правовой очерк) - Общество с ограниченной ответственностью "СТАТУТ" - 2016 - ISBN: 978-5-8354-1273-0 - Текст электронный // ЭБС Лань - URL: <https://e.lanbook.com/book/92525>
3. Региональная интеграция государств Евразии и Латинской Америки: компаративный анализ: Сборник научных статей / Аксенчук М.А., Барбиери В., Власова Н.В. и др. - М.: ИЦ РИОР, НИЦ ИНФРА-М, 2015. - 176 с.: 60х88 1/16 (Обложка) ISBN 978-5-369-01519-3 - Режим доступа: <http://znanium.com/catalog/product/541206>
4. Гелд Д. Глобалізація – антиглобалізація / Д. Гелд, Е. Мак-Грю / Пер. з англ. І. Андрущенко. – К.: К. І. С., 2004. – 189 с.
5. Глобальна економіка ХХІ століття: Монографія / За заг. ред. Д. Г. Лук'яненка, А.М. Поручника; ДВНЗ «Київський нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана». – К.:КНЕУ, 2008.– 421 с.
6. Яковлев П.П. Интеграция в Латинской Америке: центристские и центробежные тренды. Контуры глобальных трансформаций: политика, экономика, право. 2017;10(4):86-100. <https://doi.org/10.23932/2542-0240-2017-10-4-60-65>
7. Inglehart, Ronald and Norris, Pippa. (2016) Trump, Brexit, and the Rise of Populism: Economic Have-Nots and Cultural Backlash. Harvard Kennedy School of Government Series.
8. Held, David (1995) Democracy and the Global Order: From the Modern State to Cosmopolitan Governance. Cambridge: Polity Press (pgs. 1-25).
9. Joseph Stiglitz. 2019. Globalization and Its Discontents Revisited: Anti-Globalization in the Age of Trump. Introduction (xv-xlv) and 3-5.
10. David Harvey. 2005. A Brief History of Neoliberalism. New York: Oxford University Press. 1-19.
11. Joseph Stiglitz. 2007. Making Globalization Work. 3-24, “Another World is Possible.”
12. Immanuel Wallerstein. 2004. “The Modern World-System as a Capitalist World Economy” (excerpt)
13. Andre Gunder Frank. 1969. “The Development of Underdevelopment.” 105-114 in Roberts and Hite (eds.).

Допоміжна література

1. <http://www.kmu.gov.ua/> – Кабінет міністрів України. Інформація про уряд України, органи влади, новини.
2. www.mfa.gov.ua – Міністерство закордонних справ України.
3. www.ucirg.kiev.ua – Український незалежний центр політичних досліджень.
4. www.kmv.gov.ua/divisions.asp – Київська міська державна адміністрація.

5. Інформаційно-аналітичне управління.
6. www.un.kiev.ua – ООН в Україні.
7. www.osce.org – Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ).
8. www.coe.kiev.ua – Рада Європи на Україні. Документи Ради Європи.
9. www.bc.kiev.ua – Британська Рада на Україні.
10. www.ria.com.ua – Портал українських газет.
11. www.press.org.ua – Портал українських газет.
12. uamedia.visti.net – Сервер української преси UaMedia.Visti.Net.
13. www.zerkalo-nedeli.com – «Дзеркало Тижня».
14. www.for-ua.com – Інтернет-газета «ForUm».
15. <http://www.dstu.gov.ua> – Держстандарт України.
16. <http://www.issi.kiev.ua/> – Український науково-дослідний інститут стандартизації, сертифікації та інформатики.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://www.stc.gov.ua/> – Держкомітет зв'язку та інформатизації України. Новини галузі, програми, проекти, законодавчі документи.
2. <http://www.ucrf.gov.ua> – Український державний центр радіочастот «Укрчастотнагляд».
3. <http://www.zik.com.ua> - Західна інформаційна корпорація.
4. <http://www.kmu.gov.ua> - Кабінет Міністрів України.
5. www.rada.gov.ua - Верховна Рада України.
6. <http://www.president.gov.ua> - Секретаріат (Адміністрація) Президента України.
7. <http://www.mfa.gov.ua> - Міністерство закордонних справ.
8. <http://www.razumkov.org.ua> - Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова.
9. <http://www.cvu.org.ua> - Комітет виборців України (КВУ).
10. <http://www.parlament.org.ua> - Лабораторія законодавчих ініціатив.
11. <http://www.ucipr.kiev.ua> - Український незалежний центр політичних досліджень (УНЦПД).
12. <http://www.politik.org.ua> - Український центр політичного менеджменту.
13. <http://www.icps.com.ua/> - Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД).
14. <http://eu.prostir.ua> Центр політико-правових реформ.
15. <http://dif.org.ua/ua-Фонд«Демократичні ініціативи»>.
16. <http://www.kipu.org.ua>-Київський інститут проблем управління імені Горшеніна.

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Moodle <https://dist.karazin.ua/moodle/course> проводяться практичні, індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та практичних занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО здобувачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамени **в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Глобалізація та міжнародна інтеграція», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3863>.

Перелік питань до екзамену з дисципліни «Глобалізація та міжнародна інтеграція»

1. Поняття міжнародної інтеграції.
2. Міжнародна інтеграція як провідний фактор на шляху до суспільного прогресу.
3. Міжнародні організації як основна форма міжнародної інтеграції.
4. Міжнародна інтеграція та регіоналізація.
5. Поняття глобалізації. Причини, тенденції та напрямки глобалізації.
6. Державні та недержавні актори міжнародної системи в епоху глобалізації.
7. Неолібералізм та глобалізація.
8. Політичний вимір глобалізації: від міжнародних організацій до світового уряду.
9. Ідеї світового уряду в історії політико-філософської думки.
10. Проблеми глобального управління.
11. Світова економіка: фінансова та торгівельна інтеграція.
12. Антиглобалізм: історія виникнення.
13. Аргументи та ключові позиції антиглобалістів.
14. Течії антиглобалізму: правий та лівий підходи.
15. Феномен глобального громадянського суспільства.
16. Глобальні проблеми бідності та нерівності: перспективи світової інтеграції як інструменту суспільного прогресу.
17. Проблема захисту навколишнього середовища.
18. Кліматична криза.
19. Пандемія Ковід як виклик для глобального громадянського суспільства.
20. Міжнародна торгівля та її регулювання.
21. Фінансовий вимір міжнародної інтеграції.
22. Монетарна політика в сучасному світі.
23. Економічна інтеграція: форми та виміри.
24. Військово-політичні блоки.
25. Україна та військово-політичні блоки. Особливості взаємовідносин та перспектива членства.
26. Передумови формування інтеграційного процесу у післявоєнній Європі.
27. ЄС як приклад інтеграції в умовах глобалізації.
28. Регіональна та субрегіональна політика ЄС.
29. Напрями діяльності ЄС.
30. Кризові тенденції та виклики європейській спільноті.
31. Розширення ЄС У ХХІ ст.
32. Розширення ЄС та дискусія про прийом пострадянських країн.
33. Сценарії розвитку ЄС.
34. Брекзїт як виклик європейській інтеграції.
35. Брекзїт як початок кінця ЄС або як новий етап його розвитку?
36. Політичні кризи ЄС та зростання популярності право-популістських партій.
37. Міграційна криза в ЄС.
38. Створення СНД. Структура та функції СНД. Створення ЗВТ.
39. Союзна держава РФ та Білорусії. СЕП.
40. ГУАМ: історія, кризові моменти.
41. «Політика сусідства» та «Східне партнерство»: Україна та інші пострадянські країни.
42. МЕРКОСУР, КАРІКОМ та НАФТА.

43. Проблеми та перспективи інтеграції Південної та Північної Америки.
44. Інтеграція країн ЮВА. Створення АСЕАН.
45. Китайський проект «Шовковий шлях».
46. Торгівельна війна між Китаєм та США.
47. ШОС. Проект «Великої Євразії».
48. Африканські інтеграційні процеси: успіхи та провали.
49. Пострадянський досвід інтеграції: СНД, ЗСТ, ГУАМ.
50. Європейська інтеграція України.
51. Військово-політичні інтеграційні перспективи України.
52. Ідеї «кінця історії», «зіткнення цивілізацій» та «реваншу історії» як три різних сценарії для інтеграційних процесів у світі.
53. Зростання кількості та інтенсивності конфліктів у сучасному світі.
54. Криза європейської інтеграції. Брекзит.
55. Криза європейської інтеграції: проблеми Східного партнерства та міграційна криза.
56. Політика Трампа. Деглобалізаційні тенденції у міжнародних відносинах.
57. Майбутнє світової інтеграції та глобалізації.
58. Конструктивістська та постмодерністська критика теорій інтеграції.
59. Передчасність негативного діагнозу для інтеграційних процесів у світі.
60. Деглобалізація або початок нового етапу глобалізації?